

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **62728** (13) **U**
(51) **МПК**
A01K 67/02 (2006.01)

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ М'ЯСО-ВОВНОВОГО КРОСБРЕДНОГО ВІВЧАРСТВА В УМОВАХ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

1

2

(21) u201102061

(22) 21.02.2011

(24) 12.09.2011

(46) 12.09.2011, Бюл.№ 17, 2011 р.

(72) ПЕРІГ ДМИТРО ПЕТРОВИЧ, КИРИЛІВ ЯРОСЛАВ ІВАНОВИЧ

(73) ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

(57) Спосіб підвищення продуктивності м'ясо-вовнового кросбредного вівчарства в умовах західного регіону України, що базується на основі

схрещування тонкорунних, напівтонкорунних вівцематок із спеціалізованими баранами кращих порід світового генофонду м'ясного напрямку продуктивності, який **відрізняється** тим, що ярок і вівцематок місцевих прекосів схрещують з напівтонкорунними скороспілими короткововновими баранами породи суффолк, вирощують ремонтний молодняк з врахуванням біологічних особливостей росту і розвитку, а нагул та відгодівлю помісного кросбредного молодняку здійснюють до 9-місячного віку, при цьому використовують тварин I-II-го покоління та від розведення "в собі".

Корисна модель належить до галузі тваринництва, зокрема, вівчарства, а саме до способів підвищення продуктивності та якості продукції вівчарства в умовах західного регіону України.

Корисна модель може бути застосована в тваринницьких господарствах західного регіону України, які утримують, вирощують та розводять овець з метою інтенсифікації галузі.

На сучасному етапі перед вівчарством України винятково гостро стоїть питання про створення конкурентоспроможної галузі, яка може ефективно розвиватися за умов ринкової економіки. Серед відомих способів підвищення продуктивності та якості продукції вівчарства важливого значення набувають способи удосконалення селекційно-племінної роботи в цій галузі тваринництва у напрямку відповідно до сучасних потреб суспільства.

Велика різноманітність природно-кліматичних умов нашої країни дозволяє розводити овець різного напрямку продуктивності, але в даний час селекціонери основну увагу приділяють розвитку скороспілого м'ясо-вовнового кросбредного вівчарства, оскільки прибутки від баранини становлять понад 80 % від загальних прибутків галузі. В зв'язку з тим, для підвищення м'ясності місцевого поголів'я овець та виведення нових вітчизняних високопродуктивних порід в даний час широко використовується спаровування тонкорунних і напівтонкорунних вівцематок із спеціалізованими баранами кращих порід світового генофонду м'ясного напрямку продуктивності, таких як ромні-

марш, лінкольн, суффолк, шароле, тексель, олібс та ін. Вівці цих порід добре трансформують корм у м'ясу і вовнову продукцію, мають високу енергію росту, що характеризує їх високу скороспілість. Здатність овець цих порід швидко рости в ранньому віці широко використовується для одержання ягнятини та молоді баранини, що позитивно впливає на економічність галузі в цілому. (Шуваєв В. Т., Похил В. І., Калініченко О. О., Задорожна О. М. Ефективність використання асканійських кросбредних баранів на матках дніпропетровського типу. //Науково-технічний бюлетень інституту тваринництва УААН. - Харків, 2002. - № 8. -С. 152-154; Шуваєв В. Т., Похил В. І., Задорожна О. М. Нові напрямки в селекції галузі вівчарства України //Вівчарство: стан, проблеми перспективи: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. - Кам'янець-Подільський: Подільська державна агротехнічна академія, 2004. - С. 71-72; Задорожна О. М. Ефективність схрещування м'ясо-вовнової породи. Автореф. дис.... канд. с.-г. наук. - Харків, 2005.-20с; Продуктивність і біологічні особливості помісей першого покоління від схрещування маток цигайської породи і баранів асканійської селекції. Автореф. дис. ... канд. с.-г. наук. - Харків, 2008.-20с.)

Відомі способи включають використання баранів м'ясної породи олібс на матках дніпропетровського типу асканійської м'ясо-вовнової породи з метою отримання помісного молодняку, який відрізняється високою збереженістю, підвищеною

(13) **U**
(11) **62728**
(19) **UA**

енергією росту та кращими показниками м'ясної продуктивності у молодому віці, а також впровадження промислового схрещування маток цигайської породи товарного призначення з плідниками асканійської селекції для отримання ягнятини та молодой баранини при цьому відгодівлю помісного молодняку вважають доцільним проводити протягом двох місяців з попередньою стрижкою пояркової вовни. Недоліком зазначених способів є недовільність використання їх для підвищення ефективності вівчарства в умовах західного регіону України, оскільки тварини поліпшуючої породи не пристосовані до кормових та кліматичних умов даної зони.

Найбільш близьким за суттю до способу, що заявляється, є спосіб підвищення продуктивності м'ясо-вовнових овець дніпропетровської селекції. (Солоха І. М. Морфо-біологічні особливості помісей від схрещування баранів м'ясної породи олібс з м'ясо-вовновими матками дніпропетровської селекції у типі корідель. Автореф. дис. ... канд. с.-г. наук. - Харків, 2008.-20с). Спосіб включає схрещування маток м'ясо-вовнових овець дніпропетровської селекції у типі корідель з баранами скороспілої м'ясної породи олібс. При цьому забій молодняку приводять у 8-місячному віці. У відомому способі за забійними якостями напівкрівний молодняк перевершував показники чистопородних ровесників: за передзабійною масою у 6 місяців на 18,7 у 8 - на 26,6, у 12 - на 20,3 %; за забійним виходом відповідно на 7,1; 6,2 та 3,3 %. При однакових витратах на вирощування чистопородного і помісного молодняку від помісних баранчиків отримано більше прибутку, ніж від чистопородних ровесників у розрахунку на 1 голову при реалізації їх у 8-місячному віці на 94,6 у 12 місяців - на 91,3 грн.

Заявлений спосіб і найближчий аналог мають спільні ознаки: спосіб базується на основі схрещування тонкорунних, напівтонкорунних порід світового генофонду м'ясного напрямку продуктивності, який відрізняється тим, що недоліком відомого способу є те, що в умовах західного регіону України відомий спосіб не може бути застосований, оскільки ярки і вівцематки місцевих прекосів володіють іншими селекційними властивостями.

Заявлений нами спосіб усуває недоліки найближчого аналога, забезпечує одержання від помісних кросбредних баранчиків у 9-місячному віці в середньому 67,8-69,3 % своєї 18-місячної живої маси.

3. Суть корисної моделі

3.1 Суттєві ознаки

В основу корисної моделі поставлена задача - розробити новий ефективний спосіб підвищення ефективності м'ясо-вовнового кросбредного вівчарства в умовах західного регіону України шляхом удосконалення селекційно-плеїмної роботи, зручний і економічно вигідний для вівчарських господарств в умовах західного регіону України.

Технічний результат досягають тим, що ярки і вівцематок місцевих прекосів схрещують з напівтонкорунними скороспілими коротко вовновими баранами породи суффольк, вирощують ремонтний молодняк з врахуванням біологічних особли-

востей росту і розвитку, а нагул та відгодівлю помісного кросбредного молодняка здійснюють до 9-місячного віку, при цьому використовують тварин I-II-го покоління та від розведення "в собі".

Одержання технічного результату у заявленому способі обумовлено тим, що у способі використано схрещування ярки і вівцематок місцевих прекосів Прикарпаття з напівтонкорунними коротко вовновими баранами саме породи суффольк.

Вівці породи суффольк належать до скороспілих м'ясо-вовнових овець, які продукують високоякісну баранину і вовну кросбредного типу. Вони середні за величиною (барани - 80-100, матки - 65-80 кг), мають відмінні м'ясні форми: коротку і товсту шию, довгий і широкий тулуб, рівну лінію спини і заду, добре виповнені стегна, короткі і широко розставлені ноги. В овець добре розвинена скороспілість: 5-6-місячні ягнята досягають майже 75-80 % ваги дорослих тварин, мають середньодобові прирости живої маси 300-400 г та дають смачну баранину, яка легко засвоюється організмом людини. Після забою добре доглянутих 6-7-місячних ягнят одержують тушки 30-35 кг. За вмістом білку і жиру вона рівноцінна яловичині. Молода баранина щодо поживності прирівнюється до бекону. До того ж вівці є стійкими до паразитарних та інфекційних захворювань, що унеможливує зараження цими захворюваннями людей через вживання баранини.

Окрім м'яса ці високопродуктивні тварини дають коротку вовну кросбредного типу. Вона характеризується високою якістю і може використовуватися для виготовлення трикотажу і технічних сукон. Руно з овець біле, а покривний волос на голові та ногах чорний. Довжина вовни 8-10 см, а вихід чистого волокна - 60 %.

Для отримання тварин бажаного типу з високою продуктивністю та для ефективного ведення селекційної роботи, необхідно вивчити основні закономірності індивідуального росту і розвитку та вміло використовувати їх у виробничих умовах. Тому дослідження закономірностей онтогенетичного росту і розвитку молодняку, а також факторів, які їх зумовлюють, дає змогу активно впливати на них та скеровувати у бажаному напрямку.

Встановлено, що індивідуальний ріст і розвиток овець відбувається в певній закономірності, яка обумовлена як генотиповими, так і фенотиповими факторами. Цілком зрозуміло, що провідна роль належить генотипу тварин. У помісних ярочок і баранчиків в процесі їх вагового росту в онтогенезі проявилось як фактор генотипу, так і фактор гетерозису.

Таким чином, наведені вище інформаційні відомості пояснюють технічний результат заявленого способу.

Отже, застосування заявленого способу в умовах вівчарських господарств західного регіону України з різними формами власності обумовить інтенсифікацію галузі.

3.2. Відомості, що розкривають суть корисної моделі.

При проведенні патентно-інформаційного пошуку заявником і авторами знайдено технічне рішення (Солоха І. М. "Морфо-біологічні особливості помісей від схрещування баранів м'ясної породи

олібс з м'ясо-вовновими вівцематками дніпропетровської селекції у типі коридель". // Автореф. дис. ... канд. с.-г. наук. - Харків, 2008.-20с), яке містить найбільшу кількість суттєвих ознак, спільних із заявленим способом, а саме: спосіб базується на основі схрещування тонкорунних, напівтонкорунних вівцематок із спеціалізованими баранами кращих порід світового генофонду м'ясного напрямку продуктивності.

Але наявність зазначених, спільних з найближчим аналогом ознак, недостатня для одержання технічного результату, який забезпечує заявлений спосіб.

Корисна модель відноситься до галузі тваринництва зокрема вівчарства, а саме до способів підвищення продуктивності і якості продукції вівчарства в умовах західного регіону України.

Заявлений спосіб здійснюють наступним чином: у вівчарських господарствах з різними формами власності розташування у зоні західного регіону України ярки і вівцематок місцевих прекосів схрещують з напівтонкорунними скороспілими короткововновими баранами породи суффольк, вирощують ремонтний молодняк з врахуванням біологічних особливостей росту і розвитку тварин, а нагул та відгодівлю молодняку здійснюють до 9-місячного віку.

Ефективність заявленого способу та його переваги підтверджені прикладом конкретного виконання.

Приклад конкретного виконання корисної моделі.

З метою підвищення м'ясної продуктивності місцевих прекосів Львівщини кафедрою технології виробництва продукції дрібних тварин Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького спільно із спеціалістами кафедри вівчарства і козівництва Краківської рільничої академії (Польща) та біотехнологічного центру (с. Гряда, Львівської області) було проведено штучне осіменіння маток місцевих прекосів спермою баранів скороспілої м'ясо-вовнової породи суффольк.

Дослідження проводились на вівцефермі навчально-науково-виробничого центру "Комарнівський" ЛНУВМ та БТ імені С. З. Гжицького.

Об'єктом досліджень був помісний молодняк першого і другого покоління, одержаний від схрещування вівцематок місцевих прекосів з баранами породи суффольк та від розведення їх "в собі".

Вивчення масового росту піддослідного молодняку першого покоління проводили шляхом індивідуального зважування ярочок і баранчиків в такі вікові періоди: при народженні, у 2-, 4-, 6-, 9-, 12,15- і 18- місячному віці. Зважування піддослідних тварин проводили вранці до годівлі і напування з точністю до 0,01 кг. На підставі даних індивідуального зважування молодняку розраховано абсолютні, середньодобові та відносні прорости живої маси.

Вовнову продуктивність вивчали шляхом вимірювання довжини вовни в штапелю та індивідуального зважування рун під час першого стрижень молодняку. Вихід митої вовни визначали на гідравлічному апараті ГПОШ-2М.

Результати досліджень, одержані у прикладі конкретного виконання способу подані в таблиці 1-3. Так, в таблиці 1 подані дані індивідуального зважування тварин в період онтогенезу. Аналіз даних таблиці 1 свідчить про те, що в постнатальний період масовий ріст помісного молодняку в окремі вікові періоди проходить неоднаково. Найінтенсивніший ріст маси тіла у молодняку овець піддослідних груп має місце у підсисний період (від народження до 4-місячного віку). За цей період жива маса ярочок першої групи в середньому збільшилася з 4,15 до 18,28, другої - з 4,20 до 22,55, третьої - з 4,17 до 23,82 кг, а баранчиків - відповідно з 4,48;4,45;4,39 до 21,43;26,34;27,05 кг і в 4-місячному віці молоді тварини досягли відповідно 36,7;39,7;40,5;35,9;38,3;38,5 % від своєї маси тіла у 18-місячному віці. Таке істотне збільшення живої маси ярочок і баранчиків в підсисний період можна пояснити порівняно високим рівнем молочності вівцематок, особливо помісних.

В подальшому, від 4- до 9-місячного віку (пасовищний період), у молодняку овець спостерігається деяке сповільнення росту. Так, у 6-місячному віці середня жива маса ярочок піддослідних груп відповідно становила 25,35;30,25;31,53 кг, а баранчиків - 29,45;36,23 та 37,16 кг, а у віці 9 місяців - відповідно у ярочок 36,24;41,40;42,65 кг і баранчиків 40,40;47,55 та 48,71 кг.

Таблиця 1

Жива маса помісного молодняка овець, кг

Вік, місяців	Групи	Ярочки			Баранчики		
		n	M±m	C _v , %	n	M±m	C _v , %
При нар-ні	I покоління	8	4,15±0,11	7,02	10	4,48±0,10	6,70
	II покоління	15	4,20±0,11	9,80	10	4,45±0,10	6,74
	«в собі»	20	4,17±0,10	10,46	10	4,39±0,09	6,15
2	I покоління	8	14,15±0,28	5,24	10	15,25±0,29	5,70
	II покоління	15	15,25±0,38	9,31	10	16,75±0,32	5,73
	«в собі»	20	16,43±0,40	10,61	10	17,24±0,34	5,92
4	I покоління	8	18,28±0,42	6,09	10	21,43±0,53	7,41
	II покоління	15	22,55±0,58	9,62	10	26,34±0,55	6,26
	«в собі»	20	23,82±0,59	10,80	10	27,05±0,57	6,32
6	I покоління	8	25,35±0,54	5,64	10	29,45±0,57	5,81
	II покоління	15	30,25±0,66	8,16	10	36,23±0,65	5,38
	«в собі»	20	31,53±0,68	9,40	10	37,16±0,68	5,49
9	I покоління	8	36,24±0,75	5,48	10	40,40±0,62	4,60
	II покоління	15	41,40±0,76	6,87	10	47,55±0,68	4,29
	«в собі»	20	42,65±0,76	7,77	10	48,71±0,70	4,31
12	I покоління	8	38,58±0,78	5,36	10	43,15±0,71	4,94
	II покоління	15	43,86±0,80	6,82	10	50,74±0,72	4,26
	«в собі»	20	45,16±0,82	7,92	10	51,92±0,74	4,28
15	I покоління	8	40,78±0,84	5,46	3	45,47±,17	3,64
	II покоління	15	46,54±0,86	6,72	10	53,62±0,76	4,25
	«в собі»	20	47,88±0,86	7,83	10	54,85±0,78	4,27
18	I покоління	8	49,80±1,12	6,36	3	59,63±1,40	3,32
	II покоління	15	56,75±0,90	5,93	10	68,75±0,82	3,58
	«в собі»	20	58,74±0,92	6,83	10	70,25±0,85	3,63

У зимово-стійловий та ранньовесняний періоди (9-15 міс.) масовий ріст підслідного молодняка був незначним і жива маса ярочок у 15-місячному віці в середньому становила 40,78;46,54;47,88 а баранчиків - 45,47;53,62 та 54,85 кг відповідно.

За період від 15 до 18 місяців (весняно-літньопасовишне утримання) інтенсивність масового росту ярочок і баранчиків істотно зросла і вже у 18-місячному віці середня жива маса ярочок підслідних груп відповідно становила 49,80;56,75 і 58,74, а баранчиків - 59,63;68,75 і 70,25 кг.

При однакових умовах годівлі та утримання в окремі вікові періоди у баранчиків проявляється більш висока енергія росту, ніж у ярочок. Так, якщо при народженні баранчики за живою масою в середньому переважали ярочок відповідно по групах на 330;250 і 220 г (8,0;5,9 і 5,3 %), то при відлученні (4 міс.) ця різниця зросла до 3,15;3,79 і 3,23 кг(17,2;16,8 і 13,6 %), у 6 місяців - до 4,1;5,98 і 5,63 кг (16,2;19,7 і 17,9 %), у 9 місяців - до 4,16;6,15 і 6,06 кг (11,5;14,9 і 14,2 %), у 12 місяців - до

4,57;6,88 і 6,76 кг (і 1,8;15,7 і 15,0 %), у 15 місяців - до 4,69;7,08 і 6,97 кг (11,5;15,2 і 14,6 %) та у 18-місячному віці - аж до 9,83;12,0 і 11,5 кг (19,7;21,1 і 19,6 %). Таку закономірність масового росту молодняка овець в постнатальному онтогенезі можна пояснити статевим диморфізмом і деякою мірою різною скороспілістю баранчиків та ярочок.

Скороспілість молодняка овець між групами свідчить, що найвища скороспілість притаманна помісному молодняку овець другої і третьої підслідних груп, а найнижча - тваринам першої групи, які одержані внаслідок спаровування малопродуктивних маток місцевих прекосів з баранами породи суффольк. Так, в середньому за всі вікові періоди масового росту (від народження до 18 місяців) перевага помісей другої і третьої підслідних груп за живою масою над помісними аналогами першої групи відповідно у ярочок становила 15,1 і 19,5, а у баранчиків - 16,6 і 19,4 %.

Аналогічна закономірність спостерігається і у віковій динаміці приростів живої маси (табл. 2)

Таблиця 2

Вікова динаміка приростів живої маси молодняку овець

Вік, місяців	Групи	Прирости					
		абсолютні, кг		середньодобові, г		відносні, %	
		♀	♂	♀	♂	♀	♂
При нар-ні	I покоління	4,15	4,48	-	-	-	-
	II покоління	4,20	4,45	-	-	-	-
	«в собі»	4,17	4,39	-	-	-	-
від н-ня до 2-х міс.	I покоління	10,00	10,77	166,7	179,5	109,29	109,17
	II покоління	11,05	12,3	184,2	205,0	113,62	104,24
	«в собі»	12,13	12,85	202,2	214,2	117,77	112,16
2-4	I покоління	4,13	6,18	98,8	103,0	25,47	33,70
	II покоління	7,30	9,59	121,7	159,8	38,62	33,88
	«в собі»	7,39	9,81	123,2	163,5	36,72	33,37
4-6	I покоління	7,07	8,02	117,8	133,7	32,41	31,52
	II покоління	7,70	9,89	128,3	164,8	29,17	24,61
	«в собі»	7,71	10,11	128,5	168,5	27,86	24,01
6-9	I покоління	10,89	10,95	139,6	120,3	35,36	31,35
	II покоління	11,15	11,32	122,5	124,4	31,12	26,62
	«в собі»	11,12	11,55	122,2	126,9	29,98	25,90
9-12	I покоління	2,34	2,75	25,7	30,2	6,25	6,58
	II покоління	2,46	3,19	27,0	35,1	5,77	5,01
	«в собі»	2,51	3,21	27,6	35,3	5,72	4,99
12-15	I покоління	2,20	2,32	24,2	25,5	5,54	5,24
	II покоління	2,68	2,88	29,4	31,6	5,92	5,13
	«в собі»	2,72	2,93	30,0	32,2	5,85	5,09
15-18	I покоління	9,02	14,16	99,1	155,6	19,92	26,95
	II покоління	10,21	15,13	102,2	166,3	19,77	16,69
	«в собі»	10,86	15,40	119,3	169,2	20,37	17,36

Дані таблиці 2 підтверджують, що найвищі середньодобові прирости живої маси помісного молодняку овець спостерігалися в період від народження до 2-місячного віку. Так, у цьому періоді середньодобові прирости живої маси по групах ярокоч відповідно становили 166,7; 184,2 і 202,2, а у баранчиків - 179,5; 205,0 і 214,2 г, тоді як у віці 12-15 місяців цей показник відповідно становив лише 24,2; 29,4; 30,0; 25,5; 31,6 і 32,2 г.

Найвищі абсолютні прирости живої маси ярочок і баранчиків відмічені протягом перших 9 місяців їх життя. Так, абсолютний приріст живої маси у ярочок за цей період становив в середньому 32,09; 37,2 і 38,48, а у баранчиків - 35,92; 43,1 і 44,32 кг. Протягом наступних дев'яти місяців до (18-місячного віку) він різко знизився і становив в середньому у ярочок 13,56; 15,35 і 16,09, а у баранчиків - 19,23; 21,2 і 21,54 кг, що відповідно на

42,3; 41,3; 41,8; 53,5; 49,2 і 48,6 % менше ніж за попередній період.

При цьому за приростами живої маси протягом усіх вікових періодів постнатального онтогенезу баранчики переважали своїх ровесниць ярочок.

Отже, наведені вище дані свідчать про те, що від народження до 18-місячного віку масовий ріст тіла помісного кросбредного молодняку характеризується певною віковою мінливістю.

Дані таблиці 3 свідчать, що продуктивність місцевих прекосів порівняно невисока і є однією з основних причин господарської ефективності їх розведення. Тому місцеві прекози вимагають породного покращення. Нашими дослідженнями показано, що в однакових умовах годівлі і утримання схрещування вівцематок місцевих прекосів з напівтонкорунними скороспілими баранами породи суфгольк покращує у помісей вовнову продуктивність (табл. 3).

Таблиця 3

Вовнова продуктивність помісних ярочок, М±m

Показники	Групи		
	I покоління	II покоління	«в собі»
Настриг неминої вовни, кг	2,75±0,05	3,20±0,06	3,45±0,07
Настриг митої вовни, кг	1,28±0,01	1,52±0,02	1,70±0,03
Вихід чистого волокна	46,5±0,45	47,8±0,48	49,2±0,50
Природна довжина вовни, см:			
- при відлученні(4 міс.)	4,26±0,09	4,35±0,09	4,75±0,09
- при стриженні(14 міс.)	9,0±0,10	9,8±0,12	11,0±0,14

Із даних табл. 3 видно, що за настригом неминої вовни помісні ярки другої і третьої піддослідних груп переважають аналогів першої групи відповідно на 450 і 700 г, або на 16,3 і 25,4 %. Дослідженнями показано також, що вихід чистого волокна по першій групі становив в середньому 46,5 %, а по другій і третій - відповідно 47,8 і 49,2 %.

За природною довжиною вовни ярки другої і третьої піддослідних груп переважають аналогів першої групи відповідно на 2,1 і 11,5 % (при відлученні) та 8,9 і 22,2 % (при стриженні).

Таким чином, результати досліджень свідчать про те, що в умовах західного регіону України напівтонкорунне скороспіле м'ясо-вовнове кросбред-

не вівчарство, створене на основі схрещування ярка і вівцематок місцевих прекосів з напівтонкорунними короткововновими баранами породи суффольк є перспективним і в майбутньому високоприбутковим. Цифрові дані досліджень переконливі і вказують на необхідність застосування науково-обґрунтованого методу вирощування ремонтного молодняку з врахуванням біологічних особливостей росту і розвитку тварин. Враховуючи те, що в 9-місячному віці помісні кросбредні баранчики в середньому досягають 67,8-69,3 % своєї 18-місячної живої маси, то нагул і відгодівлю їх доцільно проводити до 9-місячного віку.